

Stanovisko Výboru regionů – Balíček opatření k průmyslové politice

(2015/C 019/04)

Zpravodaj pan Markku Markkula (FI/ELS), člen rady města Espoo
Odkazy sdělení Evropské komise *Za obnovu evropského průmyslu*
COM(2014) 14 final
sdělení Evropské komise *Vize vnitřního trhu průmyslových výrobků*
COM(2014) 25 final

I. KLÍČOVÁ ZJIŠTĚNÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z MONITOROVÁNÍ STRATEGIE EVROPA 2020 VÝBOREM REGIONŮ

1. Od roku 2010 se VR zabývá průmyslovou politikou zejména z hlediska souvisejících stěžejních iniciativ na toto téma v rámci strategie Evropa 2020, jejímuž hodnocení Výbor věnoval řadu průzkumů a konferencí⁽¹⁾. Jejich výsledkem bylo celkové hodnocení strategie Evropa 2020, které VR představil dne 7. března 2014 v í Aténské prohlášení⁽²⁾ o územní vizi pro růst a zaměstnanost, kterou doprovázela Zpráva o hodnocení v polovině období⁽³⁾. Stručně řečeno se Výbor vyslovuje pro tyto kroky:

- a. zavedení územního rozměru do strategie Evropa 2020 a vytyčení územně diferencovaných cílů na regionální úrovni s využitím smíšeného přístupu zdola nahoru a shora dolů;
- b. plánování a provádění strategie Evropa 2020 na základě využívání víceúrovňové správy;
- c. odpovídající financování dlouhodobých investic nutných k podpoře růstu a zaměstnanosti.

VÝBOR REGIONŮ

2. poznamenává, že užší zapojení měst do všech fází cyklu politického procesu pomůže EU lépe zvládat změny, jimž občané po celé Evropě čelí. To vyžaduje víceúrovňovou správu a spolupráci všech správních úrovní (vertikální partnerství) i spolupráci v různých úrovních se všemi zúčastněnými stranami (horizontální partnerství);

3. navrhuje, aby Komise prohloubila svou činnost v oblastech regionálního a místního srovnávacího hodnocení, výměně zkušeností a vzájemného učení, což jsou prvky zásadního významu pro budování kapacity průmyslové inovativnosti a mají tudíž velkou relevanci pro strategii Evropa 2020. Je třeba posílit administrativní kapacitu místních a regionálních orgánů v těchto oblastech, aby mohly převzít koordinační úlohu a nabídnout partnerům platformu pro hledání řešení;

Další analýza územního rozměru průmyslového balíčku

4. VR analyzoval územní rozměr balíčku opatření k průmyslové politice a identifikoval hlavní problémy a potřeby, které musí místní a regionální orgány řešit při provádění průmyslové politiky: 1) úloha místních a regionálních celků v globálním hodnotovém řetězci; 2) nerovnoměrné a přetrvávající dopady krize na územní, hospodářskou a sociální soudržnost; 3) víceúrovňová správa a koordinace politiky; 4) kapacita institucí a strategické řízení průmyslových politik; 5) schopnost podporovat podnikatelské objevy a spravedlivě a účinně regulovat trh;

5. konstatuje, že analýza také zahrnovala vyhodnocení vztahů mezi těmito problémy a potřebami a sděleními, jež jsou součástí průmyslového balíčku, a srovnávací hodnocení některých osvědčených postupů. Součástí výstupů jsou návrhy, aby místní a regionální orgány podporovaly a prosazovaly průmyslovou aktivitu;

⁽¹⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Pages/MTAR.aspx>

⁽²⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Documents/2210%20Athens%20declaration%20A5%20indd.pdf>

⁽³⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Documents/CoR%20Europe%202020%20mid-term%20assessment%20report.pdf>

6. Na základě této analýzy VR doporučuje místním a regionálním orgánům, aby ve svých výzkumných a inovačních strategiích inteligentní specializace (RIS3) věnovaly zvláštní pozornost těmto prvkům, u nichž budou při provádění v mnoha případech zapotřebí opatření Komise:

- a. provádět analýzu potřeb na základě situace a možností místní úrovně;
- b. identifikovat odpovídající kontextově specifické priority strukturálních změn;
- c. vzájemně posuzovat strategie;
- d. integrovat regionální a místní strategie do celostátního systému;
- e. podporovat budování institucionální a správní kapacity;
- f. používat výkonný systém monitorování a hodnocení, tak aby cíle pro výsledky a dopady měly oporu ve flexibilních administrativních pokynech a kontrolních postupech;
- g. při plánování politiky prosazovat tržní pravidla a přístup zdola nahoru;
- h. vyhledávat a prosazovat kontextově specifickou integraci a rozvoj klíčových technologií (KET);
- i. podporovat kapacitu pro tvorbu pracovních míst a mobilizaci místního know-how v procesech, zejména v oblasti výroby a poskytování služeb.

II. ZÁKLADNÍ POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

7. souhlasí s míněním Komise, že silná průmyslová základna má pro konkurenceschopnost Evropy a stabilní růst zásadní význam. Zdůrazňuje, že tematika průmyslu značně přesahuje tradiční výrobní odvětví, s nimiž je obvykle toto označení spojováno, připomíná, že průmyslové procesy a ekosystémy mají mimořádně silný dopad na celou společnost, a proto požaduje rychlé uplatnění opatření navrhovaných v tomto dokumentu;

8. poukazuje na to, že konkurenční výhoda Evropy ve světové ekonomice pochází zejména z jejích udržitelných výrobků a služeb s vysokou přidanou hodnotou, proto snižovat během hospodářské krize investice do inovací, jež jsou pro průmyslovou obnovu zásadní, představuje pro budoucnost Evropy vážnou hrozbu;

9. připomíná, že Evropa musí uznat potřebnost svého globálního vedoucího postavení ve strategických odvětvích s vysoce hodnotnými pracovními místy. K tomu je třeba, aby stávající průmysl byl stimulován investicemi do nových technologií, zlepšováním podnikatelského prostředí, usnadněním přístupu na trhy a k financování i zajištěním odpovídajících průmyslových dovedností zaměstnanců;

10. připomíná, že nejdelší krize, jakou kdy EU zažila, zdůraznila význam silného, konkurenceschopného a udržitelného průmyslu jako základního východiska pro prosperitu občanů. Průmysl se podílí více než z 80 % na evropském vývozu a z 80 % na soukromém výzkumu a inovacích. Téměř každé čtvrté pracovní místo v soukromém sektoru se nachází v průmyslovém odvětví a často vyžaduje profesní znalosti na vysoké úrovni. Důsledkem každého nového pracovního místa ve výrobě je vznik 0,5 až 2 pracovních míst v jiných odvětvích;

11. zdůrazňuje, že schopnost reakce a opatření jednotlivých průmyslových podniků jsou vedle opatření prováděných společností naprosto nezbytné k tomu, aby průmyslu – této páteři reálné ekonomiky a prosperity – umožnily rozvíjet se konkurenceschopným způsobem;

12. upozorňuje na schopnosti řízení změn na místní úrovni v Evropě. Průmyslové a rovněž politické dovednosti zahrnují více než kdy jindy chápání podnikových procesů, řízení znalostí a technologií i schopnost mezilidské interakce. Průmyslové aktivity v hodnotových řetězcích a sítích jsou stále širší a komplexnější, když se velké společnosti a MSP působící v různých odvětvích a zemích vzájemně propojují. Je nezbytné skutečné propojení politik velkých a malých a středních průmyslových podniků s konkrétními průmyslovými politikami států a regionů, v nichž se dané podniky nacházejí;

13. zdůrazňuje, že se smazává tradiční pojetí výrobního řetězce s pevnými fázemi a výrobními činiteli, protože skutečná situace se zakládá na komplexních interakcích globálně síťově propojených ekosystémů. Technologie hrají klíčovou úlohu, neboť umožňují nové, udržitelné přístupy;

14. potvrzuje význam provedení modernizace tradičních průmyslových odvětví EU, zejména těch, jejichž konkurenceschopnost byla převážně faktorem nákladů na pracovní sílu a u nichž existuje značné know-how, jež lze kapitalizovat;

15. konstatuje, že v nedávné minulosti se průmysl rozvíjel tak, že průmyslové výrobky a služby vzájemně doplňují. Služby představují přibližně 40 % přidané hodnoty při vývozu evropských výrobků. Přibližně třetina pracovních míst vytvořených těmito vývozy se nachází ve společnostech, které vývozům zboží zajišťují doplňkové služby. Služby jako údržba a školení jsou stěžejními prvky dodávek komplexních průmyslových výrobků. Ve výrobě průmyslových výrobků hrají stále důležitější úlohu specializované služby jako financování, komunikace, pojištění a specializované podnikatelské služby náročné na znalosti. To jedno z možných vysvětlení zvyšujícího se podílu služeb na celkovém výkonu hospodářství;

16. zdůrazňuje důsledky změny paradigmatu IKT. Mobilní sítě se dnes objevují v automobilech, spotřební elektronice, průmyslové výrobě a zdravotní péči více než v každodenních činnostech lidí. Moderní kovoobráběcí společnost má často více než desetinásobek počítačů a síťových zařízení než kancelářské prostředí. Činnosti provozované v síti vyžadují účinné řízení znalostí: modelování informací pro systémy, otevřené inovace a kooperativní činnost, z čehož mají prospěch všechny dotčené subjekty. Naléhavě potřebné je regionální modelování informací při územním plánování a řízení procesů na obecní a regionální úrovni;

17. přeje si podnitit to, aby v evropské průmyslové politice došlo k přijetí koncepce sociální odpovědnosti podniků coby základu produktivnějšího a udržitelnějšího hospodářství podporujícího začlenění;

Hlavní priority definované ve sdělení Komise a rozhodnutí Evropské rady v březnu 2014

VÝBOR REGIONŮ

18. ztotožňuje se s Komisí, jež vyzývá členské státy k tomu, aby přijaly odpovědnost za důvod k průmyslové obnově a hledaly všestranně výhodnější řešení k posílení evropské konkurenceschopnosti a zajištění udržitelného růstu. Domnívá se, že Evropská komise by měla lépe využít veškeré možnosti v oblasti průmyslové politiky v duchu článku 173 Smlouvy o fungování Evropské unie, zejména možnost „vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace (členských států v oblasti průmyslové politiky), zejména podněty s cílem stanovit směry a ukazatele, pořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení“;

19. zdůrazňuje, že průmyslovou strategii nelze uskutečňovat jako samostatnou politiku, neboť v mnoha ohledech se vzájemně ovlivňuje s mnoha dalšími politickými oblastmi. Průmyslová strategie musí být velmi úzce propojena s energetickými a vzdělávacími politikami, politikami v oblastech V+V+i, obchodu, infrastruktury, sociální odpovědnosti, zdravotnictví a bezpečnosti. Z toho důvodu vyzývá k většímu uplatnění integrovaného a interdisciplinárního přístupu k průmyslové politice;

20. konstatuje, že je nutné uznat MSP za strategický prvek evropské průmyslové politiky prostřednictvím účinného uplatňování sdělení „Small Business Act“;

21. upozorňuje na důležitou roli těžkého primárního průmyslu při rozvoji biotechnologických odvětví v Evropě a doporučuje, aby EU zavedla nové mechanismy spolupráce a financování za účelem uplatnění nejnovějších evropských technologií a dalšího know-how v komplexních rozsáhlých projektech na obnovu primárního průmyslu, zejména v oblastech postižených úpornou nezaměstnaností;

22. hodlá zdůraznit prioritní směry navrhované Komisí, které mají být sledovány v zájmu podpory konkurenceschopnosti evropského průmyslu. VR však připomíná, že jsou to základní požadavky, které je nutné dále rozvinout a prakticky provádět;

23. vítá významná rozhodnutí týkající se zvýšení průmyslové konkurenceschopnosti, která byla přijata Evropskou radou ve dnech 20. a 21. března 2014. Evropská rada konstatovala, že klíčové technologie (KET) by měly být co nejdříve konsolidovány definováním projektů evropského významu, a věnovala zvláštní pozornost úloze čistých technologií jako průřezového prvku pro posílení konkurenceschopnosti průmyslu;

24. považuje za nezbytné, aby se v rámci provádění nařízení č. 1260/2012 o posílené spolupráci v oblasti patentů usilovalo o rovnováhu mezi ochranou duševního vlastnictví za účelem stimulace inovací a co největším sdílením znalostí, které by mohlo přinést pokroky v oblasti budoucích technologií. Na evropské úrovni je nezbytné zabránit využívání patentů jako strategické zbraně, například prostřednictvím zneužívání patentových houštin (*patent thickets*) či roztříštěnosti patentů, a prosazovat přísná kritéria pro uznání patentů, aby se zabránilo vytváření monopolních práv na patenty s nízkou přidanou hodnotou;

25. konstatuje, že Evropská rada také naléhavě vyzvala Komisi a členské státy, aby prioritně a s větším zapojením průmyslu řešily nedostatek dovedností v oblasti vědy, techniky, strojírenství a matematiky (tzv. dovednosti STEM). K realizaci tohoto úkolu je naléhavě nutná řada opatření a Výbor doporučuje, aby mezi ně patřila i opatření ke zlepšení jazykových dovedností, díky čemuž selepší fungování vnitřního trhu;

26. vyzývá Komisi, aby přijala reindustrializační opatření, jež se zaměří na excelenci a její podporu ve všech evropských průmyslových regionech za podpory programu Horizont 2020. Programy INTERREG jsou jistě nástroje nezbytné k posílení činnosti v rámci sítí mezi vysokými školami v oboru aplikovaných věd sídlícími v průmyslových regionech, ale co se týče posílení interakcí mezi akademickým světem a průmyslem, VR lituje, že v sedmém rámcovém programu pro výzkum a technologický rozvoj v programovém období 2014–2020 chybí nástroj „Regiony znalostí“, ačkoliv se za posledních téměř deset let osvědčil při koordinaci výzkumných programů regionálních klastrů; zdůrazňuje, že se během prvního roku fungování programu Horizont 2020 ukázalo, že ke splnění tohoto požadavku nebyl vytvořen žádný dostatečně účinný nástroj. Nástroj „Regiony znalostí“ by urychleně měl být znovu vytvořen a zaveden;

27. vybízí Komisi, aby zdůraznila vztahy mezi vědou, podniky, společnostmi, veřejností a tvorbou politik, a podporuje významnou úlohu regionů při propojení všech relevantních zúčastněných stran v modelech trojité a čtverné šroubovice;

28. podtrhuje, že Evropská rada zdůraznila, že pro splnění evropských cílů konkurenceschopnosti a udržitelného růstu je třeba využít všech dostupných nástrojů včetně strukturálních a investičních fondů EU;

Investiční balíček pro růst a tvorbu pracovních míst

29. zdůrazňuje společnou zodpovědnost Evropské komise, členských států a místních a regionálních orgánů za vytvoření a provedení 300miliardového investičního balíčku na podporu růstu a tvorby pracovních míst, protože se oblasti jejich právní a rozpočtové působnosti vzájemně doplňují. Nová řešení se střednědobými a dlouhodobými účinky by se mohla zakládat na těchto principech:

- Průmyslová obnova vyžaduje vyvinutí efektivnějších finančních nástrojů s lepší integrací veřejného a soukromého prvku, a to včetně rizikového kapitálu, inovativních veřejných zakázek a půjček nebo záruk s větší možností rizikového uplatnění.
- Investice podporující průmyslový růst a pracovní příležitosti vyžadují nové kombinace investic do zařízení a infrastruktury s obnovou průmyslového procesu a nové formy spolupráce univerzit a průmyslu. Tento vývoj je možné urychlit odstraněním organizačních bariér a učením se z nejnovějších výzkumných a průmyslových aplikací v různých průmyslových odvětvích.
- Zotavení průmyslu je možné akcelarovat širším využitím digitálních technologií a on-line poskytovaných služeb, a to především konečným provedením evropského jednotného digitálního trhu;

30. podporuje hledání alternativních zdrojů financování na posílení ekosystémů; mezi takové zdroje patří hromadné financování (*crowdfunding*), rizikový kapitál a další inovační nástroje umožňující osvobodit se od tradiční závislosti na bankovních úvěrech;

III. OBECNÁ DOPORUČENÍ VE VZTAHU K POLITICE EU

VÝBOR REGIONŮ

31. uznává, že konkurenční výhoda Evropy ve světovém hospodářství spočívá v udržitelném zboží a službách s vysokou přidanou hodnotou, účinném řízení hodnotových řetězců a přístupu na trhy v celém světě;

32. zdůrazňuje, že stabilní a předvídatelné regulační prostředí je výchozím předpokladem k tomu, aby se v EU investovalo do průmyslu. Této stability a předvídatelnosti musí být dosaženo jak na místní a regionální úrovni, tak na úrovni vnitrostátní a úrovni EU. Stabilita a předvídatelnost jako záruky právní jistoty pro podniky musí být podpořeny právními předpisy EU, a to zejména směrnicemi;

33. podporuje strategii Komise, která považuje rozvoj jednotného trhu za úhlavní kámen budování konkurenceschopného a udržitelného průmyslu. Zdůrazňuje v této souvislosti, že legislativa v oblasti vnitřního trhu s výrobky a službami je klíčovým faktorem nejen pro konkurenceschopnost evropského průmyslu, ale i pro ochranu zákazníka a životního prostředí;

34. podporuje stanovisko Komise, že pro zachování konkurenceschopnosti potřebuje evropský trh s průmyslovými výrobky a službami regulační rámec, který usnadní inovace a nebude vytvářet zbytečné překážky včasnému zavádění nových technologií a jejich uvádění na trh s inovacemi. Právní předpisy a normy EU musí umožňovat, aby nové výrobky, služby a technologie byly na trhu rychle dostupné tak, aby Evropa mohla využívat výhody „prvního tahu“ na globálním trhu;

35. podtrhuje, že regiony musí být schopny definovat svůj vlastní potenciál růstu a podněcovat inovace, přičemž do procesu definování musí být zapojeny orgány místní a regionální samosprávy, a to kombinovaným přístupem shora dolů i zdola nahoru;

36. opakuje svůj návrh územních paktů umožňujících organizovat různé úrovně spolupráce spojené s projekty územního rozvoje a napomáhat spolupráci mezi regiony. Navrhuje, aby se tento přístup stal předmětem jednotného programovacího dokumentu, jenž by umožnil na územní úrovni konvergenci vnitrostátních a místních politik s odvětvovými politikami a politikou soudržnosti Unie;

37. žádá, aby investice související se společnými programovacími dokumenty byly předmětem balíčku účelových úvěrů Evropské investiční banky místním orgánům, jenž by sloužil k vytvoření nových územních ekosystémů hospodářské a sociální inovace. To by mohlo být vhodným prostředkem, který by povzbuzoval inovativní řešení, dodával podnikům demonstrátory a napomáhal vytváření konsorcií k tématům, která vyžadují nové partnerství mezi podniky. V partnerství veřejného a soukromého sektoru by tyto ekosystémy měly odpovídat dvojímu účelu: přispět ke zlepšení konkurenceschopnosti podniků a účinnosti veřejných služeb (tedy k racionalizaci veřejných výdajů);

38. je přesvědčen, že klíčovým stavebním prvkem podpory průmyslových ambicí Evropské unie je regionální politika inteligentní specializace RIS3 založená na systematické analýze existujících specifických regionálních vlastností a potenciálu inovací a růstu;

39. navrhuje, aby členské státy přijaly politiky v oblasti územního plánování, díky nimž by bylo možné včas rozhodnout o lokalizaci podnikatelských zón a které by nevytvářely zbytečné překážky znemožňující usazování společností;

40. vyzývá regiony, aby posoudily potřebu technologií na podporu zamýšleného rozvoje ve svých vlastních strategiích inteligentní specializace (RIS3) a aby přijaly opatření nezbytná k podpoře průmyslové politiky jako klíčové investiční priority a opatření k rozšíření svých partnerství v EU za účelem dosažení svých cílů;

41. vyzývá Komisi, aby podporovala zejména meziregionální sítě, jejich spolupráci a vzájemné učení. Příkladem je *Vanguard Initiative*, pro kterou je obnova průmyslu jádrem strategií inteligentní specializace s cílem podpořit výměnu zkušeností, vytvoření cest ke špičkovému výzkumu a společné zpracování žádostí o projekt;

42. vyzývá EU, aby zajistila regionům financování, které jim napomůže k vytváření účinných inovačních ekosystémů a provádění společných evropských iniciativ. VR připomíná, že decentralizované inovační aktivity podporované EU jsou jediným způsobem dosažení cílů výzkumných a inovačních strategií inteligentní specializace (RIS3) v celé Unii;

43. připomíná, že ve srovnání s předchozím programovým obdobím 2007–2013 by pravidla a postupy definované členskými státy a regionálními orgány měly být aktualizovány tak, aby zdůrazňovaly a měřily výsledky a dopady. To bezpodmínečně vyžaduje zvýšenou účast všech klíčových aktérů VVI v regionu při provádění regionálních RIS3 i efektivní síťové propojení na úrovni EU;

44. sdílí znepokojení mnoha subjektů v Unii nad skutečností, že členské státy a regionální orgány neplnily pokyny Komise pro omezování byrokracie, pro obnovení financování, jež by se mělo zakládat na RIS3, a pro vybudování pružného uživatelsky koncipovaného systému evropských strukturálních a investičních fondů;

45. vyzývá členské státy, aby za účelem zefektivnění výkonu veřejné moci a snížení byrokracie pro podniky posuzovaly místní podnikatelské prostředí. Umožní se tak srovnání rozdílů ve vlivu různých správních postupů a různého uplatňování pravidel na místní podnikatelské prostředí;

46. vyzývá regiony společně s Komisí, aby přezkoumaly své plány RIS3 a plány evropského partnerství s ohledem na klíčové technologie (KET). Podle zprávy platformy strategií inteligentní specializace kladou regionální tvůrci politik řadu otázek týkajících se financování technologií KET a státní podpory v této oblasti, včetně pravidel financování demonstračních projektů a infrastruktury;

47. poukazuje na to, že rovněž musí být rozvinuty vnitrostátní nástroje, zejména tržní nástroje a další inovační nástroje financování. Nové priority financování odsouhlasené Komisí a EIB poskytují špičkovým společnostem výraznou příležitost k investování do technologií KET;

48. zdůrazňuje význam evropských strukturálních a investičních fondů a programu Horizont 2020 pro posílení průmyslové konkurenceschopnosti EU. Je zvláště důležité posílit víceoborový výzkum na nejvyšší úrovni a praktické uplatňování jeho výsledků na regionální úrovni. Je zapotřebí balíčků opatření financovaných z více fondů, jejichž prostřednictvím se využívají zejména nejnovější výzkumné znalosti z oboru IKT a klíčových základních technologií k modernizaci různých průmyslových odvětví a vytvoření nových postupů potřebných k dosažení trvalých sociálních výsledků;

49. kromě toho je významná podpora z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) jakožto praktického nástroje, jenž pomáhá lidem a regionům vzpamatovat se z následků hospodářské krize a z dopadů globalizace tím, že pomůže zapojit do pracovního procesu osoby, které práci ztratily;

50. upozorňuje na zásadní úlohu lidského kapitálu, prvotřídního know-how a dovedností při zvládání průmyslových výzev. Klíčovou výzvou stojící v nadcházejících letech před evropským průmyslem bude nesoulad nabízených a požadovaných dovedností a otázky související s odbornou přípravou, zejména v souvislosti s rostoucími nároky na specifické skupiny dovedností a odbornou přípravu vznikajícími s pokrokem výrobních technologií. Je přesvědčen, že je třeba zvýšit povědomí veřejnosti a sestavit mezioborové a meziodvětvové programy pro odbornou přípravu a vzdělávání, aby se výsledky výzkumu a inovací mohly rozvíjet, získávat trvalý ráz a využívat v praxi;

51. vyzývá mladou digitální generaci a jejich startupy, aby přispívali k sestavování a provádění regionálních strategií inteligentní specializace tím, že budou identifikovat mezery a odstraňovat poruchy v nezbytných hodnotových řetězcích v regionech. Nová inovační řešení by se měla soustředit na veřejné i soukromé průmyslové procesy a chování občanů jako zákazníků;

52. vyzývá Evropskou unii, členské státy a regiony, aby soustředily prostředky z fondů soudržnosti a programu Horizont 2020 na konkurenceschopnost tím, že rozšíří investice do průmyslových příležitostí přesahujících regiony, hranice i odvětví. Zvláštní pozornost je třeba věnovat energetické, dopravní a digitální infrastruktuře, která umožňuje spolupráci členských států, integraci dodavatelského řetězce a rozšířený vnitřní obchod v Evropské unii;

Naléhavá nutnost urychlit změny

VÝBOR REGIONŮ

53. ve svých stanoviscích vybízí ke strukturální reformě průmyslu a zdůrazňuje schopnost společnosti i podniků reagovat na konkurenční prostředí, které vzniklo v důsledku globalizace a digitalizace. Tato doporučení souvisejí rovněž s opatřeními ke zvýšení úrovně požadovaných dovedností a s myšlením na úrovni životního cyklu, jež klade důraz na celkový dopad a cíle týkající se změny klimatu. Tato stanoviska mj. uváděla:

- a. Je třeba, aby průmyslová politika byla jedním z pilířů budování Unie a byla považována za skutečnou politickou prioritu, které je věnováno stejné politické úsilí jako soudržnosti, systémům infrastruktury nebo zemědělství; anticipativní řízení získávání dovedností a průmyslových změn by mělo být uznáno za základní složku průmyslové strategie na všech úrovních⁽⁴⁾. EU musí finančně podpořit regiony, které zavedou inovační nástroje v rámci anticipativního řízení změny;
- b. Komplexní posuzování přináší především značné příležitosti pro vývoj nových udržitelných materiálů a přispívá k plnění cílů týkajících se emisí CO₂, jež byly vytyčeny ve strategii Evropa 2020. Důsledné posuzování životního cyklu začíná již při projektování výrobku [v původním stanovisku se vyskytuje slovo „automobilu“]. To zahrnuje rovněž všechny environmentální dopady ve výrobním procesu, včetně fáze používání [automobilu] a nakonec také recyklace, resp. zpracování k pozdějšímu opětovnému použití⁽⁵⁾;

54. již identifikoval potřebné klíčové změny v průmyslové politice a nezbytné investice k modernizaci podnikatelské činnosti, jakož i prostředky k jejich provedení. Následující citace ze stanovisek VR přijatých před třemi lety ukazují, že totožné pokyny jsou stále ještě v přípravě a opatření EU jsou příliš pomalá na to, aby pohotově reagovala na měnící se hospodářské a podnikové potřeby. VR⁽⁶⁾:

- a. souhlasí s tím, že je nezbytné dosáhnout pokroku v inteligentní specializaci v zájmu podpory konkurenceschopnosti průmyslové struktury, a zasazuje se o to, aby regionální a místní samosprávy rozvíjely svou vlastní úzkou specializaci. Inteligentní specializace je pojátkem mezi sdělením o průmyslové politice a stěžejní iniciativou Unie inovací;
- b. domnívá se, že veřejná správa může také významně stimulovat konkurenceschopnost podniků, a to prostřednictvím zadávání inovačních veřejných zakázek;
- c. souhlasí s tím, že je nutné bezodkladně provést strukturální reformy, a to vzhledem k radikálním změnám, k nimž dochází v podnikové sféře;

55. připomíná, že rychlost změn je možné podpořit přidělením většího objemu zdrojů místní a regionální úrovni, než je tomu dosud; Potřebujeme inovující a kvalitní průkopnické aktivity a reprodukování výsledků v celé Unii. Regiony jsou připraveny zahájit experimenty a vývoj prototypů, jež jsou klíčem k úspěchu;

56. Následující příklady jsou převzaty ze stanoviska k programu Horizont 2020⁽⁷⁾, jež VR přijal před dvěma lety. Vztahují se mimo jiné na provádění balíčku opatření v průmyslové politice. VR:

- a. poznamenává, že mezinárodně úspěšné produkty jsou výsledkem odborných znalostí špičkové světové úrovně založených na hodnotových řetězcích a ekosystémech. Program Horizont 2020 musí umožňovat vytvoření podmínek pro funkční inovační řetězce. Pouze pak bude možné reagovat na velké společenské výzvy a na potřebu průmyslové obnovy;
- b. zdůrazňuje význam klíčových technologií v programu Horizont 2020. Technologie by však neměly být vyvíjeny pouze v jednotlivých vědeckých a technologických programech. Spíše by měly být hned ve fázi VaV propojeny s průmyslovými hodnotovými řetězci a globálními inovačními hodnotovými sítěmi a s činnostmi orientovanými na rozvoj regionálních ekosystémů a inovačních klastrů a posílení odborných znalostí;

⁽⁴⁾ CdR 2255/2012 fin.

⁽⁵⁾ CdR 1997/2013 fin.

⁽⁶⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

IV. KONKRÉTNÍ POLITICKÁ DOPORUČENÍ S OHLEDEM NA PODNIKOVÉ PROSTŘEDÍ

VÝBOR REGIONŮ

57. konstatuje, že celosvětové konkurenční prostředí se hluboce proměnilo, a je tedy nezbytné nejen přizpůsobit se situaci, ale též stát se v mnoha ohledech hnací silou změn. Při posuzování stávající regulace EU a rozhodování, jak zaměřit prostředky určené na výzkum vývoj a inovace, je třeba dát větší váhu dlouhodobé celosvětové konkurenceschopnosti podniků EU;

58. zdůrazňuje, že legislativa EU v oblasti průmyslových výrobků stanovuje hlavní požadavky vůči podnikům, pokud jde o bezpečnost, zdraví a další otázky veřejného zájmu. Je mimořádně důležité, aby průmysl nebyl příliš zatížen zbytečně častými změnami předpisů a aby naopak existovaly konkrétní mechanismy zaměřené na usnadňování a podporu podnikatelských investic. Je důležité dohlížet na odstraňování regulačních překážek, neboť technologie se rozvíjí ještě rychleji a globální dodavatelské řetězce jsou ještě propojenější;

59. vybízí evropské regiony a města, aby vytvářely a prováděly takový regulační rámec, který by v celém hospodářství na jejich území podněcoval inovace a investice do IKT. Obnovené postavení Evropské unie jako původce inovací ve světovém měřítku nastartuje příznivý cyklus vyšší produktivity, hospodářského růstu a vytváření pracovních příležitostí

60. připomíná, že Komise slíbila zajistit, že předpisy budou dlouhodobě stabilní a pravidla podstatně zjednodušena. Tento cíl je prioritní a je třeba ho okamžitě začít plnit. Nová pravidla by měla být podrobena pečlivému posouzení dopadu. Normy EU v praxi slouží po celém světě jako vzor a Komise bude nadále prosazovat systém mezinárodních norem;

61. znovu žádá Komisi, aby zlepšila svou schopnost analýzy a nástroje na podporu podniků tím, že prozkoumá možnost vytvořit novou kategorii podniků (kterou již schválila v odvětví zemědělsko-potravinářského průmyslu) na rozmezí mezi malými a středními podniky a velkými podniky s počtem zaměstnanců mezi 250 a 750, jejichž obrát by byl nižší než 200 milionů eur. Tato kategorie podniků by mohla čerpat podporu v upravené výši, jež by převyšovala podporu určenou velkým podnikům a byla by nižší než podpora pro malé a střední podniky⁽⁸⁾;

62. připomíná, že nová pravidla pro státní podporu pro obecné nařízení o blokových výjimkách a výzkum, vývoj a inovace vstoupila v platnost v červenci 2014⁽⁹⁾. Tato nová pravidla umožní zvýšené financování VaV, a to především u rozsáhlých a komplexních projektových klastrů, přičemž jedním ze záměrů je významně ovlivnit průmyslovou obnovu;

63. poznamenává, že snazší využívání strukturálních a investičních fondů EU díky rozšíření použitelnosti obecného nařízení o blokových výjimkách znamená výrazné zlepšení;

64. poznamenává, že obecné nařízení o blokových výjimkách vymezuje podmínky, za nichž je státní podpora vyňata z povinnosti předchozího oznámení Komisi, a stanovuje zvýšené prahové hodnoty pro oznamování a intenzitu podpory. Dále zavádí nové kategorie vyňatých podpor, např. podporu inovačních klastrů a investiční podporu výzkumné infrastruktury;

65. poznamenává, že rámec pro státní podporu VVI zahrnuje podporu experimentálního vývoje a průmyslového výzkumu a nyní jsou možné vyšší maximální intenzity podpory aplikovaného výzkumu;

66. zdůrazňuje, že působnost nástroje pro významné projekty společného evropského zájmu přesahuje VaV a zahrnuje první uplatnění. Uplatnění těchto projektů často vyžaduje významnou součinnost veřejných orgánů, protože tržní subjekty by jinak takové projekty nefinancovaly;

⁽⁸⁾ Viz CdR 2255/2012 fin, odstavec 18.

⁽⁹⁾ Sdělení Komise 2014/C 188/02 a nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

67. připomíná, že tyto projekty mohou významně přispět k hospodářskému růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti hospodářství a průmyslu EU s ohledem na jejich kladné zprostředkované účinky na vnitřní trh a společnost EU;
68. podtrhuje, že členské státy a průmysl by měly plně využít příležitosti, které jim nabízí nová pravidla státní podpory při prosazování podnikatelské aktivity, průmyslové obnovy a vytváření pracovních míst v Evropě;
69. zdůrazňuje, že přes skutečnost, že evropské společnosti jsou podřizovány na nově se rozvíjejících trzích nerovným podmínkám, měly by evropské společnosti zlepšovat svou inovační kapacitu a stát se předními hráči v dynamicky se rozvíjejících síťově propojených hodnotových řetězcích.

V Bruselu dne 3. prosince 2014.

*předseda
Výboru regionů*

Michel LEBRUN
